

Βρυξέλλες, 12.6.2019
COM(2019) 276 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

**Πρόοδος των προπαρασκευαστικών εργασιών όσον αφορά τα μέτρα έκτακτης ανάγκης
για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

**Πρόοδος των προπαρασκευαστικών εργασιών όσον αφορά τα μέτρα έκτακτης ανάγκης
για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποφάσισε να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, προσφεύγοντας στη διαδικασία του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Κατόπιν αιτήματος του Ηνωμένου Βασιλείου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) συμφώνησε στις 11 Απριλίου 2019¹ να παρατείνει περαιτέρω² την προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, έως τις 31 Οκτωβρίου 2019³. Αν το Ηνωμένο Βασίλειο κυρώσει τη συμφωνία αποχώρησης⁴ σε οποιαδήποτε στιγμή πριν από τις 31 Οκτωβρίου 2019, η αποχώρηση θα πραγματοποιηθεί την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της ολοκλήρωσης της διαδικασίας κύρωσης. Η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι η καλύτερη δυνατή έκβαση είναι η εύτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση με βάση τη συμφωνία αποχώρησης.

Αν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν κυρώσει τη συμφωνία αποχώρησης έως τις 31 Οκτωβρίου 2019 ή δεν ζητήσει τρίτη παράταση, στην οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) θα πρέπει να συμφωνήσει ομόφωνα, η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ θα λήξει κατά την ημερομηνία αυτή. Στην περίπτωση αυτή, το Ηνωμένο Βασίλειο θα αποτελεί τρίτη χώρα από την 1η Νοεμβρίου 2019, χωρίς να υπάρχει συμφωνία για τη διασφάλιση εύτακτης αποχώρησης. Δεδομένης της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας όσον αφορά την κύρωση από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη γενικότερη κατάσταση στο εσωτερικό του Ηνωμένου Βασιλείου, και σύμφωνα με την προσέγγιση που τονίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, όλοι οι φορείς πρέπει να συνεχίσουν να προετοιμάζονται για όλες τις πιθανές εκβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της αποχώρησης χωρίς συμφωνία.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) έχει αποφασίσει να επανεξετάσει την πρόοδο κατά τη σύνοδό του στις 20 και 21 Ιουνίου 2019. Ως συμβολή στην εν λόγω επανεξέταση και σε συνέχεια των τεσσάρων προηγούμενων ανακοινώσεων σχετικά με την ετοιμότητα και τον

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2019/584 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 11.4.2019, σ. 1).

² Κατόπιν αιτήματος του Ηνωμένου Βασιλείου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είχε αποφασίσει μια πρώτη παράταση της εν λόγω προθεσμίας στις 22 Μαρτίου 2019 [απόφαση (ΕΕ) 2019/476 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (ΕΕ L 80I της 22.3.2019, σ. 1)].

³ Στις 11 Απριλίου 2019, κατόπιν του δεύτερου αιτήματος παράτασης από το Ηνωμένο Βασίλειο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης ότι η απόφαση να παραταθεί η προθεσμία έως τις 31 Οκτωβρίου 2019 θα έπαινε να ισχύει στις 31 Μαΐου 2019 σε περίπτωση που το Ηνωμένο Βασίλειο δεν διενεργούσε εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεν είχε κυρώσει τη συμφωνία αποχώρησης έως τις 22 Μαΐου 2019. Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είχε κυρώσει τη συμφωνία αποχώρησης έως τις 22 Μαΐου 2019, διενήργησε τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 23 Μαΐου 2019.

⁴ Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ C 144I της 25.4.2019, σ. 1).

σχεδιασμό αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων ενόψει του Brexit⁵, στην παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή εξετάζει τα μέτρα ετοιμότητας και έκτακτης ανάγκης που έχουν λάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, τον αντίκτυπο της παράτασης της προθεσμίας, καθώς και τις υπολειπόμενες προπαρασκευαστικές εργασίες που πρέπει να εκτελεστούν. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερομένους να αξιοποιήσουν τον χρόνο της παράτασης για να επαληθεύσουν ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα ετοιμότητας και έκτακτης ανάγκης.

Όπως έχει τονίσει επανειλημμένα η Επιτροπή, τα μέτρα έκτακτης ανάγκης μπορούν μόνο να μετριάσουν τις σημαντικότερες διαταράξεις μιας αποχώρησης χωρίς συμφωνία. Μολονότι η Επιτροπή δεν προβαίνει σε εικασίες σχετικά με τις πιθανές οικονομικές συνέπειες των διαφόρων σεναρίων, είναι σαφές ότι αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία θα είχε σημαντικό αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο και ότι ο αντίκτυπος αυτός θα ήταν αναλογικά πολύ βαρύτερος για το Ηνωμένο Βασίλειο απ' ό,τι για τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27⁶. Η δέουσα προετοιμασία εκ μέρους των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων είναι πιθανόν να μειώσει την ατομική τους έκθεση στον αρνητικό αντίκτυπο μιας αποχώρησης χωρίς συμφωνία. Η επίτευξη υψηλού επιπέδου ετοιμότητας σε όλους τους τομείς της οικονομίας επίσης θα μετριάσει τον αρνητικό αντίκτυπο.

Όπως αναφέρεται στην τέταρτη ανακοίνωση σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit, της 10ης Απριλίου 2019⁷, η Επιτροπή είναι έτοιμη να προτείνει μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης για την άμβλυνση των επιπτώσεων στις περιφέρειες και τους τομείς που θα πληγούν περισσότερο, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων κονδυλίων, καθώς και των προσαρμογών στο σκέλος των δαπανών και στο σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ οι οποίες ενδέχεται να προκύψουν από μια άτακτη αποχώρηση. Για την παροχή αμεσότερης στήριξης στα ενδιαφερόμενα μέρη που θα επηρεαστούν, οι κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις προσφέρουν ευέλικτες λύσεις για εθνικά μέτρα στήριξης.

2. ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν ήδη προετοιμασμένη για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την αρχικά προβλεπόμενη ημερομηνία αποχώρησης (30 Μαρτίου 2019). Το

⁵ 19.7.2018: COM(2018) 556 final/2· 13.11.2018: COM(2018) 880 final· 19.12.2018: COM(2018) 890 final· 10.4.2019: COM(2019) 195 final.

⁶ Για το σενάριο αποχώρησης χωρίς συμφωνία, στο οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο υπάγεται στους κανόνες του «μάλλον ευνοούμενου κράτους» (ΜΕΚ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εξωτερικές μελέτες που περιλαμβάνουν τόσο εμπορικούς όσο και μη εμπορικούς διαύλους δείχνουν βραχυπρόθεσμη μείωση του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου. Για παράδειγμα, το ΔΝΤ, στην έκθεσή του *World Economic Outlook (2019)*, εκτιμά ότι θα υπάρξει μείωση του βρετανικού ΑΕΠ κατά 3,7 % έως 4,9 %, ενώ η Τράπεζα της Αγγλίας (Νοέμβριος του 2018) εκτιμά ότι θα υπάρξει μείωση του βρετανικού ΑΕΠ κατά 4,75 % έως 7,75 % σε διάστημα πέντε ετών, σε αμφότερες τις περιπτώσεις σε σύγκριση με το βασικό σενάριο. Όσον αφορά τον μέσο βραχυπρόθεσμο αντίκτυπο στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, η εκτίμηση του ΔΝΤ (2019) καταλήγει σε ποσοστό αρκετά χαμηλότερο του 1 %, ενώ η μελέτη της Τράπεζας της Αγγλίας δεν παρέχει καμία εκτίμηση για τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27. Ως προς τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο, αρκετές εξωτερικές μελέτες δείχνουν μακροπρόθεσμο αρνητικό αντίκτυπο της τάξης του 3 %-8 % στο ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου. Η εκτίμηση του ΔΝΤ (2019) καταλήγει σε ποσοστό μείωσης σχεδόν 3 %, ενώ η εκτίμηση της βρετανικής κυβέρνησης σε ποσοστό 7,7 %. Όσον αφορά τον μέσο μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην ΕΕ των 27, η εκτίμηση του ΔΝΤ (2019) καταλήγει σε ποσοστό αρκετά χαμηλότερο του 1 %, όπως και οι περισσότερες άλλες μελέτες.

⁷ COM(2019) 195 final.

εκτεταμένο έργο που υλοποίησαν όλα τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ και τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 πριν από την ημερομηνία αυτή εξακολουθεί να υφίσταται.

Τα ενωσιακού επιπέδου μέτρα παρουσιάζονται συνοπτικά στην τέταρτη ανακοίνωση σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit, της 10ης Απριλίου 2019. Η Επιτροπή έχει υποβάλει 19 νομοθετικές προτάσεις για την προετοιμασία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν εγκρίνει τις 18 από αυτές και έχει επιτευχθεί πολιτική συμφωνία επί της εναπομένουσας, η οποία αφορά τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2019 και αναμένεται να εγκριθεί επίσημα εντός του Ιουνίου του 2019. Οι οικείες νομοθετικές πράξεις παρατίθενται στο παράρτημα 1 και καλύπτουν τομείς από τις μεταφορές και τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης έως το πρόγραμμα Erasmus+ και το καθεστώς θεωρήσεων που θα εφαρμόζεται στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου. Η Επιτροπή έχει επίσης εκδώσει 63 μη νομοθετικές πράξεις σε διάφορους τομείς πολιτικής.

Η Επιτροπή έχει εξετάσει όλα τα ενωσιακού επιπέδου μέτρα για να αξιολογήσει αν εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις περιστάσεις, δεδομένης της παράτασης της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ. Με βάση την εξέταση αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εν λόγω νομοθετικές και μη νομοθετικές πράξεις της Ένωσης εξακολουθούν να επιτυγχάνουν τους στόχους που επιδιώκουν. Συνεπώς, δεν χρειάζεται να τροποποιηθούν επί της ουσίας τους. Η Επιτροπή δεν σχεδιάζει να λάβει νέα μέτρα πριν από τη νέα ημερομηνία αποχώρησης.

Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, το χρονικό διάστημα εφαρμογής και η διάρκεια των αποτελεσμάτων καθεμίας από τις εν λόγω πράξεις προσαρμόζονται αυτόματα στη νέα ημερομηνία αποχώρησης και δεν χρειάζεται να τροποποιηθούν τα κείμενα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι πράξεις ορίζουν ημερομηνία λήξης της ισχύος τους. Η Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον οι πράξεις αυτές χρήζουν τεχνικής προσαρμογής ώστε να ληφθεί υπόψη το νέο χρονοδιάγραμμα, πριν από τη λήξη της ισχύος τους.

Περαιτέρω, η Επιτροπή εξέδωσε⁸ 16 μη νομοθετικές πράξεις έκτακτης ανάγκης⁹ βάσει της υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας της ΕΕ πριν από την προηγούμενη ημερομηνία αποχώρησης της 12ης Απριλίου 2019, στη βάση εγγυήσεων που παρείχε το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα μέτρα αυτά είναι πλέον άνευ αντικειμένου λόγω της παράτασης. Ωστόσο, αν το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθήσει να παρέχει τις αναγκαίες εγγυήσεις, τα μέτρα θα επαναθεσπιστούν για να εφαρμοστούν από την 1η Νοεμβρίου 2019.

Οι 93 ανακοινώσεις που δημοσίευσε η Επιτροπή¹⁰ εξακολουθούν να παρέχουν καθοδήγηση στους ενδιαφερομένους και στις αρχές σε πολλούς τομείς που επηρεάζονται από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Μολονότι η ημερομηνία αποχώρησης έχει αλλάξει, η νομική ανάλυση που οι εν λόγω ανακοινώσεις παρέχουν σχετικά με τον αντίκτυπο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου δεν επηρεάζεται.

⁸ ΕΕ L 100I της 11.4.2019 και L 103 της 12.4.2019.

⁹ Οι εν λόγω πράξεις καλύπτουν: i) την έγκριση του προγράμματος παρακολούθησης των καταλοίπων για το 2019 του Ηνωμένου Βασιλείου και των Εξαρτήσεων του Στέμματος· ii) τον καθορισμό της κατάστασης του Ηνωμένου Βασιλείου και των Εξαρτήσεων του Στέμματος ως προς τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (ΣΕΒ)· iii) την καταχώριση του Ηνωμένου Βασιλείου και των Εξαρτήσεων του Στέμματος ως τρίτης χώρας που επιτρέπεται να εξάγει στην ΕΕ ζώντα ζώα και ζωικά προϊόντα· και iv) την έγκριση νέων ή επεκτεταμένων συννοριακών σταθμών ελέγχου στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 με τις περισσότερες εισαγωγές από το Ηνωμένο Βασίλειο.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_el.

Επιπλέον, συνεχίζονται οι τεχνικές συζητήσεις και ανταλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών της ΕΕ των 27, καθώς και εκπροσώπων των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών, με αντικείμενο τόσο γενικά ζητήματα ετοιμότητας και σχεδιασμού αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων όσο και ειδικά τομεακά, νομικά και διοικητικά ζητήματα. Τέτοιες συζητήσεις διεξάγονται από την αρχή της διαδικασίας και έχουν καταστήσει δυνατή την αποσαφήνιση πληθώρας ζητημάτων.

3. ΕΝ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Οι προηγούμενες ανακοινώσεις σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit κάλυψαν ευρύ φάσμα τομέων και συναφών ζητημάτων. Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται σε τομείς στους οποίους θα απαιτηθεί διαρκής και ιδιαίτερη επαγρύπνηση κατά τους προσεχείς μήνες.

Όπως έχει δηλώσει επανειλημμένα η Επιτροπή, η ετοιμότητα για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου απαιτεί κοινή προσπάθεια των δημόσιων διοικήσεων και των οικονομικών φορέων. Αποτελεί ευθύνη όλων των ενδιαφερομένων να προετοιμαστούν για όλα τα σενάρια. Οι ενδιαφερόμενοι πολίτες πρέπει επίσης να προετοιμαστούν.

Σε ορισμένους τομείς, εταιρείες ανέφεραν τον Μάρτιο του 2019 ότι δεν είχαν επαρκή χρόνο για να προσαρμοστούν. Η Επιτροπή παροτρύνει ένθερμα τους ενδιαφερομένους να αξιοποιήσουν τον πρόσθετο χρόνο έως τις 31 Οκτωβρίου 2019 για να εξασφαλίσουν ότι έχουν λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να προετοιμαστούν για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι έχουν λάβει τις αναγκαίες κανονιστικές άδειες, ότι έχουν προβεί στις διοικητικές ενέργειες που απαιτούνται για να μπορούν να διεξάγουν διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές και ότι έχουν προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την τυχόν μετεγκατάστασή τους, εταιρική αναδιοργάνωσή τους ή προσαρμογή των συμβατικών σχέσεών τους¹¹. Ειδικότερα, δεν θα είναι δυνατή η διάθεση στην αγορά της ΕΕ προϊόντων που δεν πληρούν τις αναγκαίες απαιτήσεις και δεν διαθέτουν τις αναγκαίες άδειες. Όπως αναφέρεται ανωτέρω, η Επιτροπή δεν σχεδιάζει να θεσπίσει οποιοδήποτε νέο μέτρο ενόψει του ενδεχόμενου σεναρίου αποχώρησης χωρίς συμφωνία ούτε να λάβει μέτρα για την αποζημίωση οικονομικών φορέων που παρέλειψαν να προετοιμαστούν δεόντως. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο πρόσθετος χρόνος που παρέχει η παράταση αρκεί καταρχήν για να προσαρμοστούν οι οικονομικοί φορείς, ούτως ώστε, ακόμη και στις περιπτώσεις που παρέχεται η δυνατότητα εξαιρέσεων ή παρεκκλίσεων, να μη χρειαστεί προσφυγή σε εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις.

Οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο στην προετοιμασία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 έχουν εγκρίνει νομοθεσία και στρατηγικές και έχουν λάβει πρακτικά μέτρα προετοιμασίας. Όπως έπραξε η Επιτροπή όσον αφορά τα ενωσιακά μέτρα έκτακτης ανάγκης, τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 θα πρέπει να εξετάσουν τα εθνικά τους μέτρα έκτακτης ανάγκης ώστε να εξασφαλίσουν ότι εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις περιστάσεις μετά την παράταση της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ. Σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία, τα τελικά προπαρασκευαστικά μέτρα θα πρέπει να αρχίσουν να εφαρμόζονται το αργότερο από την 1η Νοεμβρίου 2019.

¹¹ Για παράδειγμα, των τυχόν συμβατικών επιλογών τους απονομής διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σχετική ανακοίνωση προς τους ενδιαφερομένους: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/civil_justice_el.pdf).

Δικαιώματα διαμονής και κοινωνικής ασφάλισης των πολιτών

Όσον αφορά τα **δικαιώματα διαμονής των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου**, τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 είχαν καταρτίσει ή θεσπίσει εθνικά μέτρα έκτακτης ανάγκης πριν από τις 12 Απριλίου 2019, προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου και τα μέλη της οικογένειάς τους που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών θα μπορούσαν να διατηρήσουν το καθεστώς νόμιμης διαμονής τους κατά το διάστημα αμέσως μετά μια ενδεχόμενη αποχώρηση χωρίς συμφωνία. Η Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 για να εξασφαλίσει τη συνοχή της συνολικής προσέγγισης, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι χρειάζεται ευελιξία σε εθνικό επίπεδο, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις, ανάλογα με τα νομικά και διοικητικά τους συστήματα και τον αριθμό των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου που διαμένουν στην επικράτειά τους.

Συναφώς, η Επιτροπή, προκειμένου να αποσαφηνίσει περαιτέρω την κατάσταση και σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, έχει παράσχει μια επισκόπηση των εθνικών μέτρων σχετικά με τα δικαιώματα διαμονής στις ιστοσελίδες της σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit¹². Η Επιτροπή θα συνεχίσει να επικαιροποιεί την επισκόπηση αυτή με τις τελευταίες πληροφορίες που θα της παρέχουν τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους ενημέρωσης των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου που διαμένουν στο έδαφός τους. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η προστασία του νομικού καθεστώτος των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου που διαμένουν σήμερα στην ΕΕ αποτελεί προτεραιότητα.

Όσον αφορά τους **πολίτες της ΕΕ που διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο**, πληροφορίες σχετικά με την προσέγγιση της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου διατίθενται στον δικτυακό τόπο της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου¹³.

Όπως εξηγείται στην τέταρτη ανακοίνωση σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit, της 10ης Απριλίου 2019, η Επιτροπή συνεργάζεται επίσης με τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 για να συμπληρώσει το επίπεδο προστασίας των **δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης** που παρέχεται από τον σχετικό ενωσιακό κανονισμό έκτακτης ανάγκης¹⁴ για το σενάριο της αποχώρησης χωρίς συμφωνία. Στα σχετικά μέτρα περιλαμβάνεται μια μονομερής και συντονισμένη προσέγγιση έκτακτης ανάγκης προς εφαρμογή σε όλους τους ασφαλισμένους των οποίων τα δικαιώματα συνδέονται με το Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την ημερομηνία αποχώρησης. Πέραν τούτου, τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 μπορούν να επιλέξουν να εφαρμόσουν μονομερώς την αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων εργασίας, ασφάλισης και διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά την αποχώρηση ή να λάβουν περαιτέρω μονομερή μέτρα¹⁵. Επιπλέον, θα μπορούσαν να επιτρέψουν την πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη στα ασφαλισμένα στο Ηνωμένο Βασίλειο πρόσωπα που διαμένουν στο έδαφός τους. Η Επιτροπή έχει καταρτίσει μια επισκόπηση των εθνικών μέτρων¹⁶, η οποία επιβεβαιώνει ότι, μολονότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα μέτρα που έχουν ληφθεί (διαφοροποιήσεις που αντικατοπτρίζουν τις ιδιαιτερότητες των επιμέρους

¹² https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/citizens-rights_el.

¹³ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/500 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2019, σχετικά με τη θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης στον τομέα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση (ΕΕ L 85I της 27.3.2019, σ. 35).

¹⁵ Για παράδειγμα, να συνεχίσουν να παρέχουν τη δυνατότητα εξαγωγής στο Ηνωμένο Βασίλειο παροχών σε χρήμα πέραν των συντάξεων γήρατος.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/citizens-rights_el.

κρατών μελών), η συντονισμένη προσέγγιση εξασφαλίζει ένα ενιαίο βασικό επίπεδο προστασίας σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27. Τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 θα πρέπει να αξιοποιήσουν το διάστημα της παράτασης για να ενημερώσουν περαιτέρω τους πολίτες, εξασφαλίζοντας ότι οι πολίτες μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στις πληροφορίες που χρειάζονται για να προετοιμαστούν για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Φάρμακα, ιατροτεχνολογικά προϊόντα και χημικές ουσίες

Υπάρχουν δύο κατηγορίες **φαρμάκων για ανθρώπινη και κτηνιατρική χρήση** τα οποία επηρεάζονται από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου: αυτά που εγκρίνονται μέσω κεντρικής διαδικασίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αυτά που εγκρίνονται μέσω εθνικής διαδικασίας από τα κράτη μέλη. Έως τις 12 Απριλίου 2019 μικρός μόνο αριθμός προϊόντων που υπόκεινται σε κεντρική διαδικασία έγκρισης (περίπου το 1 %) δεν είχε πετύχει κανονιστική συμμόρφωση. Μολονότι η κατάσταση αυτή είναι διαχειρίσιμη, είναι προς το συμφέρον τόσο του φαρμακευτικού κλάδου όσο και των ασθενών να αντιμετωπιστεί. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA) βρίσκεται πλέον κοντά στην ολοκλήρωση της διαδικασίας κανονιστικής συμμόρφωσης για τα προϊόντα που εγκρίνονται σε κεντρικό επίπεδο. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες όσον αφορά τα προϊόντα που εγκρίνονται σε εθνικό επίπεδο. Συνιστάται εμφατικά στον κλάδο να αξιοποιήσει τον χρόνο της παράτασης για να πετύχει την κανονιστική συμμόρφωση των υπόλοιπων φαρμάκων έως τις 31 Οκτωβρίου 2019, σε στενή συνεργασία με τον EMA και τους εθνικούς οργανισμούς φαρμάκων¹⁷. Όσον αφορά τη μεταφορά των εγκαταστάσεων δοκιμών παρτίδων από το Ηνωμένο Βασίλειο στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Μάρτιο του 2019, υλικό καθοδήγησης σχετικά με τη δυνατότητα των εταιρειών να λάβουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, προσωρινή εξαίρεση¹⁸. Μολονότι η παράταση της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ έχει πιθανότατα μειώσει τη σημασία του ζητήματος, το εν λόγω υλικό καθοδήγησης εξακολουθεί να είναι χρήσιμο για να επιτευχθεί η ταχεία ολοκλήρωση της μεταφοράς των εγκαταστάσεων δοκιμών ελέγχου ποιότητας στην ΕΕ των 27, τόσο όσον αφορά τα προϊόντα που υπόκεινται σε κεντρική διαδικασία έγκρισης όσο και όσον αφορά τα προϊόντα που υπόκεινται σε εθνική διαδικασία έγκρισης.

Περαιτέρω, η μεταφορά πιστοποιητικών για **ιατροτεχνολογικά προϊόντα** από κοινοποιημένους οργανισμούς του Ηνωμένου Βασιλείου προς κοινοποιημένους οργανισμούς της ΕΕ των 27 συνεχίζεται. Αρκετοί κοινοποιημένοι οργανισμοί του Ηνωμένου Βασιλείου ιδρύουν νέους φορείς στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 ή συνεργάζονται με κοινοποιημένους οργανισμούς της ΕΕ των 27 για τη μεταφορά των πιστοποιητικών των πελατών τους στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27. Μολονότι επιτεύχθηκε ικανοποιητική πρόοδος στη μεταφορά των πιστοποιητικών πριν από τη 12η Απριλίου 2019, θα απαιτηθούν σημαντικές προσπάθειες για την επίτευξη πλήρους συμμόρφωσης έως τις 31 Οκτωβρίου 2019. Για τις περιπτώσεις στις οποίες κοινοποιημένοι οργανισμοί του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα καταφέρουν να

¹⁷ Πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των εν λόγω ενεργειών ετοιμότητας θα ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών μελών και θα κοινοποιούνται στην Επιτροπή και στον EMA στο πλαίσιο των μηνιαίων συνεδριάσεων των Συντονιστικών Ομάδων για τη διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης και την αποκεντρωμένη διαδικασία — φάρμακα για ανθρώπινη χρήση / φάρμακα για κτηνιατρική χρήση (CMDh/CMDv), καθώς και στο πλαίσιο των τακτικών συνεδριάσεων των επικεφαλής των οργανισμών φαρμάκων και της ειδικής ομάδας του EMA για το Brexit.

¹⁸ Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 20 στοιχείο β) της οδηγίας 2001/83/EK (για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση) και στο άρθρο 24 στοιχείο β) της οδηγίας 2001/82/EK (για τα κτηνιατρικά φάρμακα) μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις αρμόδιες αρχές, σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, για να παρασχεθεί σε κατόχους αδειών κυκλοφορίας η δυνατότητα να στηριχθούν, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και το αργότερο έως το τέλος του 2019, σε δοκιμές ελέγχου ποιότητας που διενεργούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο.

μεταβιβάσουν εγκαίρως όλα τα πιστοποιητικά των πελατών τους, συνιστάται emphaticά στους παρασκευαστές να αναλάβουν οι ίδιοι τη μεταφορά του πιστοποιητικού τους σε κοινοποιημένο οργανισμό κράτους μέλους της ΕΕ των 27. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να επικεντρώσουν τα μέτρα ετοιμότητάς τους στα κρίσιμα προϊόντα και στην εξεύρεση κοινοποιημένου οργανισμού της ΕΕ των 27 για την έγκαιρη μεταφορά των πιστοποιητικών τους. Τα κράτη μέλη συζητούν τακτικά την πρόοδο που σημειώνεται στο ζήτημα αυτό, ιδίως στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας για το Brexit του δικτύου των αρμόδιων αρχών για τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, και βρίσκονται σε τακτική επαφή με την Επιτροπή. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράταση της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ έως τις 31 Οκτωβρίου 2019 παρέχει επαρκή χρόνο για την ολοκλήρωση τόσο της μεταφοράς των πιστοποιητικών όσο και της προσαρμογής της επισημάνσεως των προϊόντων.

Όσον αφορά τις **χημικές ουσίες**, έως το τέλος Απριλίου του 2019, οι καταχωρίσεις βάσει του κανονισμού REACH 463 ουσιών είχαν μεταφερθεί στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, ενώ 718 εξακολουθούσαν να είναι καταχωρισμένες μόνο από καταχωρίζοντες εγκατεστημένους στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA) άνοιξε ένα «παράθυρο Brexit» στο REACH-IT¹⁹ για να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για τη μεταφορά των καταχωρίσεών τους βάσει του κανονισμού REACH πριν από την ημερομηνία αποχώρησης. Μετά την τελευταία παράταση της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, ο ECHA θα διατηρήσει ανοικτό το «παράθυρο Brexit» έως τις 31 Οκτωβρίου 2019. Οι εταιρείες με καταχωρίζοντες εγκατεστημένους στο Ηνωμένο Βασίλειο οι οποίες δεν έχουν ακόμη μεταφέρει τις καταχωρίσεις τους σε κράτος μέλος της ΕΕ των 27 παροτρύνονται ένθερμα να αξιοποιήσουν την ευκαιρία αυτή, και να προσεγγίσουν και να συντονιστούν με πιθανούς συν-καταχωρίζοντες και μεταγενέστερους χρήστες εγκατεστημένους στην ΕΕ των 27. Αν δεν μεταφερθούν οι καταχωρίσεις, οι οικείες χημικές ουσίες δεν θα μπορούν να διατίθενται στην αγορά της ΕΕ μετά την ημερομηνία αποχώρησης. Όσον αφορά τις άδειες βάσει του κανονισμού REACH, οι αιτούντες άδεια που είναι εγκατεστημένοι στο Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να μεταφέρουν την αίτησή τους σε εταιρεία που είναι εγκατεστημένη στην ΕΕ των 27, προκειμένου να αποφύγουν προβλήματα εφοδιασμού.

Τελωνεία, έμμεση φορολογία και συνοριακοί σταθμοί ελέγχου

Στον τομέα των **τελωνείων και της έμμεσης φορολογίας**, η Επιτροπή διοργάνωσε πολυάριθμες τεχνικές συναντήσεις και δημοσίευσε καθοδηγητικά σημειώματα για τα τελωνεία, τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης πριν από την προηγούμενη ημερομηνία αποχώρησης²⁰. Έχουν προγραμματιστεί ορισμένες πρόσθετες διατομεακές συζητήσεις απολογισμού με τις εθνικές διοικήσεις μέχρι την ημερομηνία αποχώρησης. Οι προσπάθειες επικεντρώνονται επίσης στην παροχή ειδικής κατάρτισης στους υπαλλήλους των εθνικών τελωνειακών υπηρεσιών μέσω εργαστηρίων²¹, διαδικτυακών βίντεο ή κινούμενων σχεδίων, καθώς και στην οργάνωση ταχύρρυθμων

¹⁹ https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu?utm_source=echa.europa.eu&utm_medium=display&utm_campaign=customer-insight&utm_content=banner.

²⁰ Τα καθοδηγητικά σημειώματα είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_el

²¹ Προγραμματίζεται η διοργάνωση 15 πρόσθετων εργαστηρίων μέχρι το τέλος του 2019.

προγραμμαμάτων για την πρόσληψη νέων τελωνειακών υπαλλήλων και την επανεκπαίδευση του υφιστάμενου προσωπικού²².

Επιπλέον, η Επιτροπή συνεχίζει την πολύγλωσση ενημερωτική εκστρατεία που ξεκίνησε στις 18 Φεβρουαρίου 2019²³ για να προσεγγίσει τις ενωσιακές επιχειρήσεις και όλους τους άλλους ενδιαφερομένους και να συνοδεύσει τις προετοιμασίες τους ενόψει της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου. Τα εργαλεία επικοινωνίας περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, ειδικό ιστότοπο²⁴, φυλλάδια, τελωνειακό οδηγό και επεξηγήσεις στο διαδίκτυο σχετικά με τις τεχνικές λύσεις που προβλέπονται για να διασφαλιστεί η εφαρμογή του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία.

Οι εθνικές διοικήσεις έχουν πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές και ανθρώπινους πόρους, κυρίως στα κράτη μέλη που είναι τα κύρια σημεία εισόδου και εξόδου για το εμπόριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται επίσης με την Επιτροπή στο πλαίσιο των προσπαθειών της για κατάρτιση και επικοινωνία προκειμένου να προσεγγίσουν τους οικονομικούς φορείς και τους ενδιαφερομένους.

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού φορέων που επηρεάζονται, είναι δύσκολο να καθοριστεί το ακριβές επίπεδο ετοιμότητας των επιχειρήσεων στον τελωνειακό τομέα, αλλά τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι έχει αναληφθεί δράση.

Πρώτον, οι αριθμοί καταχώρισης και ταυτοποίησης οικονομικών φορέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EORI), οι οποίοι χορηγούνται σε όλους τους φορείς που είναι καταχωρισμένοι από τις τελωνειακές αρχές για μελλοντικές δραστηριότητες εισαγωγής/εξαγωγής, αυξήθηκαν σημαντικά από τον Φεβρουάριο έως τον Μάρτιο του 2019²⁵. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει διευκρινίσει²⁶ ότι οι οικονομικοί φορείς μπορούν να υποβάλουν τα απαιτούμενα στοιχεία και να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την καταχώριση πριν από την ημερομηνία αποχώρησης. Δεύτερον, αυξήθηκαν και οι αιτήσεις για το καθεστώς του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα (AEO), που καθιστά δυνατές ορισμένες τελωνειακές διευκολύνσεις και απλουστεύσεις²⁷. Οι τάσεις αυτές δείχνουν ότι οι ενδιαφερόμενοι είναι όλο

²² Τρία προγράμματα ταχύρρυθμης κατάρτισης είναι επί του παρόντος διαθέσιμα σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, και παρέχουν άμεση πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό της ΕΕ.

²³ Δελτίο Τύπου: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-901_el.htm.

²⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_el.

²⁵ Ο αριθμός των αιτήσεων για EORI αυξήθηκε σημαντικά τον Μάρτιο του 2019 (από 57.556 τον Φεβρουάριο του 2019 σε 306.105 τον Μάρτιο του 2019), με μεγαλύτερη αύξηση στα κράτη μέλη που βρίσκονται κοντά στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στη Γαλλία οι αιτήσεις αυξήθηκαν επί συντελεστή 55 από 4.020 σε 219.924, ενώ στην Ιρλανδία αυξήθηκαν επί συντελεστή 7 από 327 τον Ιανουάριο σε 2.017 και 1.941 αντίστοιχα τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2019. Αυξήθηκαν κατά 50 % στο Βέλγιο από 962 σε 1.570 και στην Ιταλία εξαπλασιάστηκαν τον Μάρτιο σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2019, από 5.890 σε 31.375 [Πηγή: μηνιαία έκθεση της βάσης δεδομένων του Συστήματος Οικονομικών Φορέων (EOS)].

²⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/guidance-customs-procedures_el.pdf.

²⁷ Το 2018 και το 2019 ο αριθμός των αιτήσεων για AEO αυξήθηκε (1.727 αιτήσεις το 2018 έναντι 1.449 το 2017 και 943 αιτήσεις μόνο κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2019). Η αύξηση αυτή είναι ιδιαίτερα αισθητή στην Ιρλανδία (από 16 αιτήσεις το 2017 σε 42 το 2018 και σε 76 το πρώτο πεντάμηνο του 2019) και στη Γαλλία (100 αιτήσεις το πρώτο πεντάμηνο του 2019 σε σύγκριση με 132 αιτήσεις για ολόκληρο το 2018). Δεδομένου ότι ο αριθμός EORI είναι απαραίτητος για την υποβολή αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα, στο μέλλον δεν μπορεί να αποκλειστεί ακόμη και ενδεχόμενη περαιτέρω αύξηση του αριθμού των αιτήσεων για AEO λόγω της κορύφωσης των καταχωρίσεων EORI τον Μάρτιο του 2019 [Πηγή: μηνιαία έκθεση της βάσης δεδομένων του Συστήματος Οικονομικών Φορέων (EOS)].

και καλύτερα προετοιμασμένοι στο πλαίσιο των τελωνειακών διαδικασιών, χωρίς όμως να σημαίνουν ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα ετοιμότητας. Συγκεκριμένα, η χορήγηση αριθμού EORI και καθεστώτος AEO είναι μόνο ορισμένες από τις δράσεις που πρέπει να προετοιμάσουν οι οικονομικοί φορείς για την περίπτωση της αποχώρησης χωρίς συμφωνία, η οποία μπορεί, για παράδειγμα, να συνεπάγεται επίσης αλλαγές στην εφοδιαστική και στον επιχειρησιακό σχεδιασμό, ή την πιθανή πρόσληψη ειδικών στα τελωνειακά ζητήματα. Τέλος, οι αυξημένες προσπάθειες δεν θα πρέπει να περιορίζονται στις χώρες που βρίσκονται κοντά στο Ηνωμένο Βασίλειο: κάθε εταιρεία της ΕΕ των 27 που σκοπεύει να συνεχίσει τις εμπορικές συναλλαγές με το Ηνωμένο Βασίλειο μετά την ημερομηνία αποχώρησης θα πρέπει να λάβει μέτρα και να επικοινωνήσει με τις εθνικές τελωνειακές υπηρεσίες της χώρας της ώστε να βεβαιωθεί ότι έχει ολοκληρώσει όλες τις αναγκαίες προετοιμασίες.

Στον τομέα των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών ελέγχων (ΥΦΕ), τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 δημιούργησαν νέους **συνοριακούς σταθμούς ελέγχου** (ΣΣΕ) ή επέκτειναν τους υπάρχοντες στα σημεία εισόδου των εισαγωγών από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ΕΕ. Όπως προαναφέρθηκε, η μη νομοθετική πράξη έγκρισης των εν λόγω ΣΣΕ θα πρέπει να εγκριθεί εκ νέου, δεδομένης της πλέον πρόσφατης παράτασης της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3. Στο μεσοδιάστημα, τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τον πρόσθετο χρόνο για να αξιολογήσουν την ανάγκη για περαιτέρω προσαρμογές στους εν λόγω ΣΣΕ, ώστε να εξασφαλιστεί ότι είναι εξαρχής πλήρως λειτουργικοί. Επιπλέον, η Επιτροπή διατηρεί τακτικές επαφές με τα πλέον ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, έτσι ώστε, σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία, να είναι δυνατή η ταχεία εφαρμογή «χερσαίας γέφυρας» μεταξύ της Ιρλανδίας και της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του Ηνωμένου Βασιλείου, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης από τα αναγκαία συστήματα ΤΠ.

Μεταφορές

Στον τομέα των **αεροπορικών μεταφορών**, ο κανονισμός έκτακτης ανάγκης (ΕΕ) 2019/502²⁸ περιλαμβάνει ειδικό μηχανισμό για τη συμμόρφωση των αεροπορικών εταιρειών της ΕΕ με την ενωσιακή απαίτηση περί κατά πλειοψηφία κυριότητας και ελέγχου μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι αεροπορικές εταιρείες είχαν στη διάθεσή τους 15 ημέρες από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (δηλαδή από τις 28 Μαρτίου 2019) για να υποβάλουν σε κάθε εθνική αρχή αδειοδότησης σχέδιο με την περιγραφή των μέτρων που θα λάβουν για να επιτύχουν την πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις. Οι αρμόδιες αρχές αδειοδότησης έχουν στη διάθεσή τους δύο μήνες για να αξιολογήσουν κατά πόσον τα μέτρα θα διασφαλίσουν τη συμμόρφωση και πρέπει να ενημερώσουν την Επιτροπή και τον αερομεταφορέα για την αξιολόγησή τους. Σύμφωνα με τον κανονισμό έκτακτης ανάγκης, στη συνέχεια οι ενδιαφερόμενες αεροπορικές εταιρείες πρέπει να εφαρμόσουν τα μέτρα έως τις 30 Μαρτίου 2020 και να συμμορφωθούν πλήρως με το ενωσιακό δίκαιο περί κυριότητας και ελέγχου²⁹. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη και η Επιτροπή βρίσκεται σε τακτική επαφή με τις εθνικές αρχές. Ο κανονισμός έκτακτης ανάγκης επιτρέπει επίσης στους

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/502 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2019, σχετικά με κοινούς κανόνες διασφάλισης βασικής αεροπορικής συνδεσιμότητας όσον αφορά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ένωση (ΕΕ L 85I της 27.3.2019, σ. 49).

²⁹ Το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/502 ορίζει ότι ο κανονισμός παύει να ισχύει την προγενέστερη από τις ακόλουθες δύο ημερομηνίες: α) την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει ή, κατά περίπτωση, εφαρμόζεται προσωρινά μια ολοκληρωμένη συμφωνία που διέπει την παροχή υπηρεσιών αεροπορικών μεταφορών με το Ηνωμένο Βασίλειο, της οποίας η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος· ή β) 30 Μαρτίου 2020.

αερομεταφορείς του Ηνωμένου Βασιλείου να υποβάλλουν αιτήσεις για εξουσιοδοτήσεις λειτουργίας από κάθε κράτος μέλος στο οποίο επιθυμούν να λειτουργούν· οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης από την 28η Μαρτίου 2019.

Στον τομέα των **σιδηροδρομικών μεταφορών**, οι φορείς εκμετάλλευσης που δεν έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα για να αποκτήσουν τα σχετικά έγγραφα της ΕΕ των 27 θα πρέπει να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την απόκτησή τους. Ο κανονισμός έκτακτης ανάγκης (ΕΕ) 2019/503³⁰ προβλέπει ήδη ένα άνετο χρονικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της κανονιστικής συμμόρφωσης. Δεδομένης της παράτασης, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι φορείς εκμετάλλευσης διαθέτουν επαρκή χρόνο για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση έως την ημερομηνία αποχώρησης. Οι μηχανοδηγοί που επιθυμούν να εξακολουθήσουν να εργάζονται σε αμαξοστοιχίες σε διασυνοριακές γραμμές και οι οποίοι δεν έχουν ακόμη λάβει νόμιμη άδεια της ΕΕ των 27 –περίπτωση που αφορά μεγάλο αριθμό μηχανοδηγών– θα πρέπει να προβούν σε ενέργειες για την απόκτησή της. Όσον αφορά τα πιστοποιητικά ασφάλειας και τις άδειες εκμετάλλευσης για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που λειτουργούν μέσω της σήραγγας της Μάγχης, οι εθνικές αρχές και ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης έχουν λάβει περαιτέρω μέτρα για να διασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα των σχετικών πιστοποιητικών και αδειών της ΕΕ των 27.

Αλιευτικές δραστηριότητες

Στον τομέα της **αλιείας**, η Επιτροπή έχει λάβει άμεσα μέτρα για την εφαρμογή των ενωσιακών κανονισμών έκτακτης ανάγκης³¹. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάστηκαν για τη συλλογή πληροφοριών με την κατάλληλη μορφή, έτσι ώστε να μπορούν τα αιτήματα των σκαφών της ΕΕ για χορήγηση άδειας πρόσβασης στα ύδατα του ΗΒ να διεκπεραιώνονται μόλις τεθεί σε εφαρμογή ο κανονισμός έκτακτης ανάγκης για τις άδειες αλιείας. Η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε να δημιουργηθούν οι αναγκαίες δομές για την ταχεία εφαρμογή του μέτρου έκτακτης ανάγκης, εφόσον είναι αναγκαίες.

Η Επιτροπή συνεργάστηκε επίσης στενά με τα κράτη μέλη για την προσαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους, έτσι ώστε οι πόροι στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων, εφόσον χρειαστεί και κριθεί σκόπιμο. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη σημασία που έχει η συντονισμένη προσέγγιση των ενδιαφερόμενων κρατών μελών της ΕΕ των 27, ώστε να αντιμετωπιστεί το ενδεχόμενο τα σκάφη της ΕΕ να μην έχουν πλέον πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να διευκολύνει περαιτέρω διαβουλεύσεις με σκοπό την επίτευξη κοινού πλαισίου για την παρακολούθηση των αλλαγών ή των στρεβλώσεων των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα ύδατα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης μετατόπισης αυτών των δραστηριοτήτων, και για να υπάρξει δυνατότητα συντονισμένης απόκρισης,

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/503 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές ασφάλειας των σιδηροδρόμων και της συνδεσιμότητας όσον αφορά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση (ΕΕ L 85I της 27.3.2019, σ. 60).

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/498 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2403 όσον αφορά τις άδειες αλιείας για τα αλιευτικά σκάφη της Ένωσης στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου και τις αλιευτικές δραστηριότητες των αλιευτικών σκαφών του Ηνωμένου Βασιλείου σε ενωσιακά ύδατα (ΕΕ L 85I της 27.3.2019, σ. 25)· και κανονισμός (ΕΕ) 2019/497 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση (ΕΕ L 85I της 27.3.2019, σ. 22).

συμπεριλαμβανομένης της δυνητικής χρήσης στήριξης για την προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας, η οποία μπορεί να διαδραματίσει χρήσιμο ρόλο στις αυξημένες ανάγκες ελέγχου, παρακολούθησης και εποπτείας μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Αν το Ηνωμένο Βασίλειο αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς συμφωνία την 31η Οκτωβρίου 2019, οι επιπτώσεις στον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων για το 2020 θα πρέπει να εξεταστούν την κατάλληλη στιγμή, συμπεριλαμβανομένης μιας ειδικής ρύθμισης με το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο και βάσει επιστημονικών γνωμοδοτήσεων.

Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Στον τομέα των **χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών**, κατά την περίοδο πριν από την προηγούμενη ημερομηνία αποχώρησης της 12ης Απριλίου 2019, οι επιχειρήσεις είχαν σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά τον σχεδιασμό τους για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, της τροποποίησης («reparing») ή της λύσης διασυνοριακών συμβάσεων, καθώς και της προσαρμογής επιχειρηματικών μοντέλων³². Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα εναπομένοντα ζητήματα. Οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών και οι άλλοι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών οι οποίοι παραμένουν απροετοίμαστοι όσον αφορά ορισμένες πτυχές των δραστηριοτήτων τους (για παράδειγμα, διαχείριση συμβάσεων και πρόσβαση σε υποδομές) ενθαρρύνονται σθεναρά να ολοκληρώσουν τα προπαρασκευαστικά τους μέτρα έως τις 31 Οκτωβρίου 2019. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο προκειμένου να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή των σχεδίων έκτακτης ανάγκης των επιχειρήσεων και αναμένει ότι οι εποπτικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα εμποδίσουν τις επιχειρήσεις να εφαρμόσουν τέτοια σχέδια. Η Επιτροπή συνεργάζεται επίσης με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει μια συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά τις προετοιμασίες έκτακτης ανάγκης στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο, για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποφυγή αρνητικών συνεπειών για τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή είναι προσηλωμένη σε σταθερές και ανοικτές χρηματοπιστωτικές αγορές. Ωστόσο, αν το Ηνωμένο Βασίλειο αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς συμφωνία την 31η Οκτωβρίου 2019, αυτό θα έχει αναγκαστικά ως αποτέλεσμα τον μερικό κατακερματισμό της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία εξακολουθεί να αποτελεί πιθανό αποτέλεσμα, με όλες τις αρνητικές οικονομικές συνέπειές του. Η Επιτροπή έχει αξιολογήσει όλα τα ισχύοντα μέτρα έκτακτης ανάγκης της ΕΕ υπό το πρίσμα της παράτασης της προθεσμίας του άρθρου 50 παράγραφος 3 και καταλήγει στο συμπέρασμα

³² Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές, με βάση τα δεδομένα του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης, θεωρούν ότι το συνολικό επίπεδο ετοιμότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα είναι ικανοποιητικό. Η Τράπεζα της Αγγλίας ανέφερε ότι το επίπεδο ετοιμότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα του Ηνωμένου Βασιλείου είναι επαρκές. Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση της ΕΚΤ για την επανεξέταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, του Μαΐου του 2019, «το Brexit χωρίς επίτευξη συμφωνίας ενέχει διαχειρίσιμους κινδύνους για τη συνολική χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ευρωζώνης, και οι αρχές έχουν προετοιμαστεί για το σενάριο αυτό».

ότι τα εν λόγω μέτρα παραμένουν επαρκή και κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ωστόσο, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις πολιτικές εξελίξεις και να εκτιμά κατά πόσον θα απαιτηθεί οποιαδήποτε επέκταση των εγκριθέντων μέτρων. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να επικουρεί τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερομένους κατά τις προετοιμασίες τους, ενώ επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό να κάνουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι χρήση της περιόδου μέχρι το τέλος της παράτασης στις 31 Οκτωβρίου 2019, ώστε να εξασφαλιστεί ότι είναι όσο το δυνατόν καλύτερα προετοιμασμένοι για όλες τις περιπτώσεις.